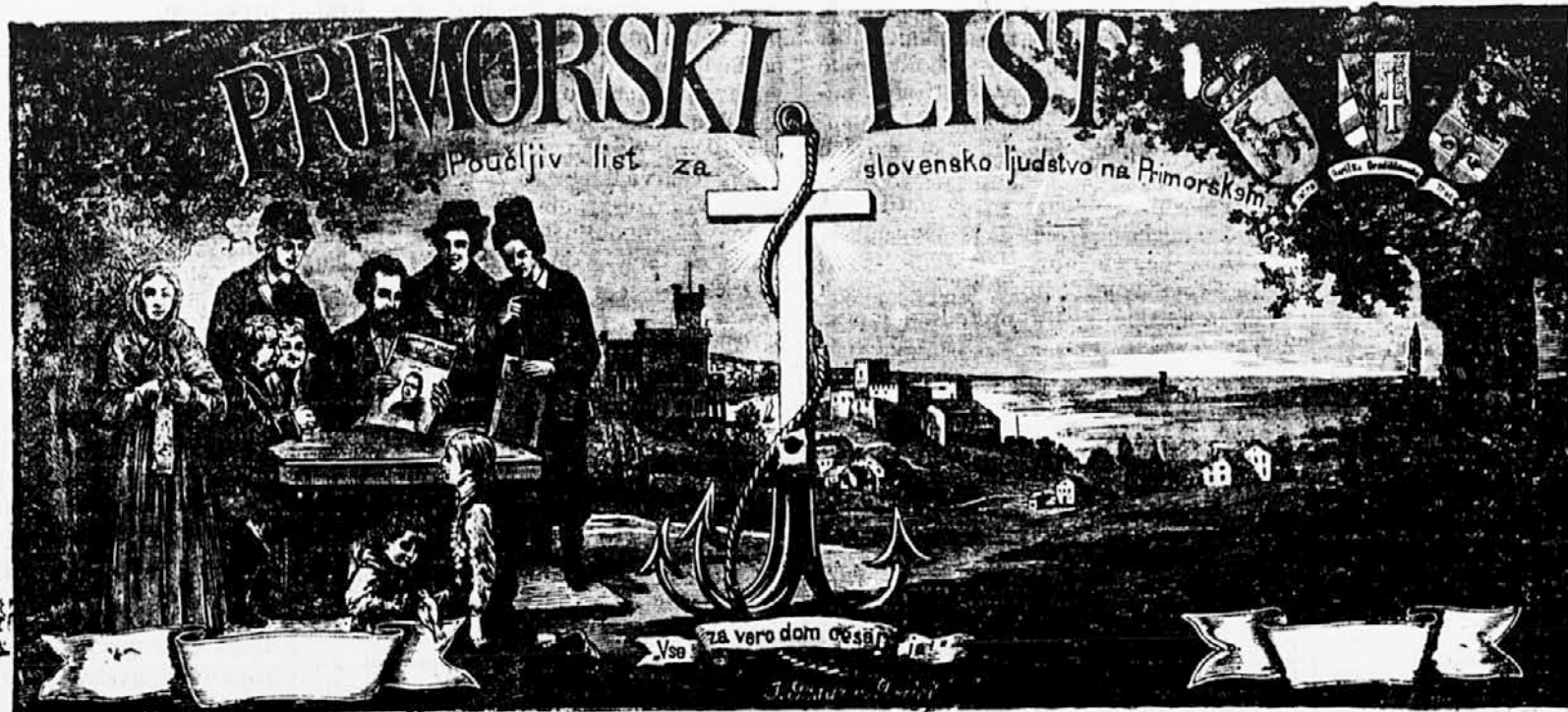

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Neprankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1:50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarij, številka 7.

Naročnino in naznana sprejema upravnništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdjevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Narodno izdajstvo liberalne stranke.

Ko so Turki divjali po Slovenskih krajih, so bili v njihovih vrstah janičari, ljudje, po katerih žilah se je pretakala slovanska kri, ki so pa bili v turški službi. Tudi v sedanjih časih se mora boriti naš narod, da si ohrani svojo domovino, katero si hočejo priboriti grabelji Nemci in Lahli. In zopet so slovenski sinovi, ki so se zvezali z narodnimi nasprotniki in jim pomagajo pri naskokih na slovensko last.

Na Kranjskem namreč so se slovenski liberalci zvezali z Nemci, da bi z njihovo pomočjo udušili vse, kar bi za ljudstvo koristnega predlagala katoliško-narodna stranka. Da bi Nemci slovenske liberalce podpirali v deželni zboru, so liberalci morali marsikaj obljubiti, kar se sedaj izvršuje na škodo Slovincem. Voliti so morali Nemca dr. Schafferja kot zastopnika slovenske dežele v deželni šolski svet, dovoliti so morali nemškemu gledališču v Ljubljani veliko podporo itd. Ker pa Nemci posebno preže na lepo Gorenjsko, so morali liberalni voditelji celo pomagati pri potujčevanju lastne zemlje.

Dve veliki občini na Gorenjskem sta si volili letos nova občinska zastopa, namreč Trzin in Jesenice. V teh dveh občinah je nekoliko Nemcev, kateri so posebno letos napeli vse moči, da dobe v občinskih zastopstvih vso oblast.

Ti dve občini sta za slovenstvo silno, silno važni.

Jesenice imajo vsled fužin nemške industrijske družbe, živahen promet in tam se je zadnja leta naselilo mnogo delavskega ljudstva.

Ko se dodela nova železniška proga skozi Karavanke v Bohinj in Trst, postanejo Jesenice v doglednem času naj-

večja in najvažnejša naselbina na celi Gorenjski.

Nemci to dobro vedo, zato so se vrgli z vso silo v volilni boj, da si pribore večino v občinskem odboru. Nemške Jesenice — potem je vsa gornja dolina Gorenjska zgubljena za slovenstvo.

Druga postojanka je Trzin, kjer se industrija živahno razvija. Zadnje čase so imeli Nemci in nemškutarji večino v občinskem svetu. Slovenski občinarji so napeli vse moči, da dube vodstvo občine v roke. Saj pač narodna čast slovenska zahteva, da dobi slovenski narodni živelj vodstvo te občine v roke, ker je zadosti razumen in poleg tega še v ogromni večini.

In res se je slovenski živelj v teh dveh občinah z žilavostjo in z uspehom boril za svojo pravico, za pravico: biti na lastnih tleh svoj gospodar.

In ob teh volitvah je slovenska liberalna stranka slovenski narod popolnoma prodala. Voditelji liberalne stranke, ki so se še do zadnjega časa smatrali za jedine pristne, absolutne, radikalne narodnjake, niti prsta niso ganili, da pomagajo preprečiti, da ne prodere nemštvo na Jesenicah proti Slovincem, niso izdali povelja, da se pristaši stranke udeležijo, kakor jeden mož za slovensko listo. Za kulisami so celo paktirali z Nemci.

Pri občinskih volitvah na Jesenicah je „Slov. Narod“ pisal v korist Nemcem in dejal, da so upravičeni imeti svoje moče v občinskem odboru. Še bolj kričeč slučaj pa se je dogodil pri občinskih volitvah v Trzinu.

Vodja kranjskih Nemcev, potujčeni baron Šveglj, je pisal v Trzin, da mu je slovenski liberalni poslanec dr. Ferjančič naravnost obljubil, da bodo slovenski liberalci pri občinskih volitvah glasovali v korist Nemcev. Njegovo pismo se v slovenskem prevodu doslovno glasi:

— skoro bi rekla, oburno ihtenje mame ob odru — nje — v cvetu mladosti umrle hčerke — vidim one solze, ki so curkom lile na — ko mramor belo čelo moje mile, edine sestrice! In ko je še njo zgubila — tedaj se je oklenila mene in šepetala mi krčevito plakaje: „Zdaj imam še — tebe!“

Od onega žalostnega dne, kar je naša dobra lika izdihnila svojo nežno dušo, ni bila moja mama nikdar več vesela. — In nekoliko let pozneje lotila se je i nje mučna, deset mesecev trajajoča bolezen, koji je sledila i — smrt, ah, pre-rana smrt! — Koliko groznih boli je pretrpela v oni dobi — a kdo-li opiše bol nje ljubeče duše, ob misli, da ko izdihne dušo ona, zapušča ljubljeno svoje dete samo, o tako samo na tem svetu! Kolikokrat me je v onih dneh, polnih tuge, pritisnila na svoje bolno, a tako ljubeče srce — in tedaj svi plakali obe. „Oh, Sonjiva, ko jaz umrjem, kdo, kdo te bode ljubil?“ vprašala se je — trpeč — neznosno! — A jaz! Sama nisem znala, kako bi ji odgovorila. Največkrat sem dejala: „Bog me bode — ljubil!“ saj sem že takrat slutila, da mi svet nikdar ne bi hotel, niti mogel dati one velike, nesebične in čiste ljubezni, po koji je hrepnela in koje je bila polna moja mlada duša. In mama je ponavljala

Gorje (Grimschitzhof), 19. avg. 1901.

Visokočestiti gospod!

Po želji čestitih strankinih pristašev v Trzinu se je poskrbelo, da je Murnik oficijelno na korist gospoda Ferjančiča odstopil in je ta obljubil, da se radikalci pri prihodnjih obč. volitvah v Trzinu glasovanja ne udeležijo. S tem so izpolnjeni pogoji, katere smo zahtevali kot kompenzacijo (plačilo), da podpiramo Ferjančiča in potemtakem smo za prihodnje deželnozborske volitve vezani.

Schwegel l. r.

V katerem zavednem slovenskem možu ne zbujata srda, da liberalci tako na škodo Slovincem barantajo z Nemci. Najvažnejše slovenske postojanke že naprej prepuščajo Nemcem, samo da ti drže še nekaj časa onih par oseb po konci, ki danes predstavljajo narodno-napredno stranko. To svoje ravnanje pa hočejo liberalci prikriti s tem, da v svojih listih blatiijo duhovščino in vero, češ, psujno, da se pozornost odvrne od naših dejanj. Toda motijo se. Slovensko ljudstvo je izpoznalo njih grde namene. Pečat izdajstva si je pritisnila liberalna stranka. Zato pa z vso odločnostjo v boj proti liberalcem, katerih geslo je: Če naša ne obvelja, pa naj vse hudič vzame!

Učitelj in organist.

Pod tem naslovom je „Pr. L.“ poročal, naj duhovniki vzgojijo organista, da bo zmožen tudi pomagati pri drugem narodnem delu. V ta namen je bolje, da je organistova in cerkovnikova služba združena. „Soča“ kaj pa da se huduje nad tem, češ potem morajo taki na strani stati duhovnikom in ne morejo v tabor goriških „nazadnjakov“. Potem pa piše „Soča“ št. 19: „Res, da ne spada orgljanje v cerkvi k poklicu učitelja, ali to

je „Pr. L.“ malo mar, njegov namen je le ta, ali škodovati tako učitelju ali pa ga z bornimi orgljarskimi groši, kjer se da, privezati nase ali mu storiti molčati.“

Dvojno vprašanje: „1. Ali res ne spada k poklicu učitelja orgljanje in sploh cerkveno petje? 2. Ali res duhovniki želijo škodo učiteljem?“

K prvemu vprašanju, odgovorimo prav kratko. Učitelji so poklicani gojiti orgljanje v cerkvi in cerkveno petje.

Gospodje učitelji naj vzamejo v roke šolsko postavo od 2. maja 1883 št. 29. „Tam se glasi: „muzika s posebnim ozidrom na cerkveno muziko“ to je zapovedan predmet na učiteljskem v Kopru. In ministerska naredba za učiteljska izobraževališča z dne 31. julija 1886 št. 6031 V. Bl. No 60 št. 29. Tu jasno govori postava, da se morajo učiteljski kandidati v četrtem letu dve uri na teden učiti cerkvenemu petju v zboru in lehkih maš (Chorgesang mit Berücksichtigung von Kirchenliedern und leichter Vocal-messen.“)

Prav tako se glasi ministerska naredba od 8. Junija 1883 št. 106.18, da mora učitelj poleg narodnega tudi cerkveno petje gojiti: „Beim Gesangsunterricht ist ausser dem patriotischen und Volkaliede auch der Kirchengesang zu pflegen“. In učni načrt za Primorsko, stran 281 jasno pravi: „Učenci 4. in 5. šolskega leta pojó v cerkvi prvi glas, zato je pri njih posebno pozornost obračati na cerkveno petje; tu je učiti ne samo petje na note, ampak tudi petje po sluhu, ako je treba naučiti za božjo službo kako pesem, zloženo v načinu učencem neznanem“ — in na str. 283: „Bolj kaker na mali in nižji stopnji, goji najučitelj domoljubno in cerkveno koralno petje na srednji in višnji stopnji“.

Zdaj naj pa čitatelji nepristransko sodijo, ali res orgljanje v cerkvi ne spada

iz dolgega, smrtnega spanja. Občutno me je že takrat zadela ta prva katastrofa, a zdi se mi vendar, da sem še le v poznih letih z bolestjo pogrešala dobre mame; spoznala, da je ta zguba nena-domestljiva. O, kolikokrat — ko se je besneč zaletovala v me ljudska zloba in brezsrčnost, ko me je tako kruto razočarala iluzija za iluzijo, vzdihovala sem po svoji mami, želela si jo imeti ako tudi le za eno uro, ker, ah, tako rada bi se bila izplakala na nje prsih, izplakala svojo žalostno, mlado dušo.

Ali moje hrepenenje, moji vzdih in solze vzbuditi niso mogle mrtve mame. Ostala mi je edino sladka nada, da njena dobra duša iznad zvezd milo motri svojo zapuščeno, često tako nesrečno dete in da moli, moli za isto.

Daleč me je osoda zanesla od nje gomile, niti to mi ni dano, da bi pokleknila na isto, da bi jo orosila s solzami. — Mal lesen križ kaže ono posvečeno mesto, kamor so položili mojo mamo; v tujini je izdihnila svojo dušo in čez nekaj let, ko nastopi mlajši, novi rod, pozabljen bode grob „dobre gospe Marije“ kakor jo je ono ljudstvo zvalo. — A te vrstice, napisane po roki nje ljubljence, naj nadomestijo za sedaj — nagrobni spomin — moji nepozabni, pristrčno ljubljene mami! —

LISTEK.

Moja mama.

Pisje Sonja.

In zdaj že spavanekaj let, Pri cerkvi, tam-le v jami...

Komu ne živi v duši, ko uzor najplemenitejšega bitja — ono, vsakomur tako drago ime: Mama! — I jaz se, z bolestjo v duši, spominjam onih, davno minulih dni, ko sem še imela milo svojo mamico! Danes je — nimam več. — Že dolgih deset let je minulo, takrat sem bila na pol še dete, kar so mi jo zagnili pod črno rušo.

Uboga moja mama! Od zibelke do groba spremljala jo je žalost, gorje. — Povila nas je petero otrok, jaz sem bila zadnja, njen ljubljeneček. Zakaj se je njeno angeljsko dobro srce z vso nežnostjo oklenilo baš mene, ne bi znala reči, ako ne morda zato, ker je z mano v teku petnajstih let, največ pretrpela, dočim so ji drugi otroci v rosnih dobi mladosti, nerazviti otroci — umrli. — A mogoče tudi, da je z instinktom matrine ljubezni — spoznala v meni nežno — po ljubavi in sočutju za moje boli — hrepenečo dušo, in me baš zato, nad vse ljubila. — A ljubila je iskreno vso svojo deco. — Spominjam se še prerane smrti moje sestre like — še zdaj ni odjekuje v duši ono

"poklicu učitelja", kakor to "Soča" i. d. Ko bi učitelji res ne učili cerkvenega petja in ne gojili orgljanja v cerkvi, bi duhovniki bili veseli. Ali žal, tu moramo neradi neko rano odkriti, ki utegne marsikoga osupniti. Zgodilo se je, godi se še in najbrže godilo se bo še v prihodnje, da učitelji ne le ne podpirajo cerkvenega petja, kar so po postavi dolžni, da je še na različne načine podirajo. Po ovinkih in zvijačah, z lažmi in obrekovanjem v družbi s kakimi propalimi "nazadnjaki", so tergali posamezne pevce iz cerkvenih pevskih zborov ter tako osnovali samostojne pevske zборе pod pretvezo narodnega petja. Nočemo tu imenovati ne osebe ne krajeve, ker nam je le za stvar. Odkrito moramo govoriti. Naši "nazadnjaki" posebno radi vidijo, da se cerkveni zbori rušijo.* O drugem vprašanju drugi pot.

*) Zato pa je potrebno, da se duhovščina na drug način preskrbi z dobrimi organisti.

Občni zbor

"Slovenskega katoliškega političnega in gospodarskega društva za kobarški okraj".

15. t. m. je imelo "Slov. kat. pol. in gosp. društvo za kobarški okraj" svoj II. občni zbor v Kobaridu v salonu "pri Nemcu". Iz celega okraja so privreli vrli možje v Kobarid, zbrali so se k občnem zboru v tolikem številu, da vseh ni mogel zajeti Nemčev salon.

G. predsednik, Ivan Lapanja, pozdravi zbrane zborovalce, omeni nekaj točk gospodarskega pomena in pojasni posebej snovanje samostojne zveze mlekarne kobarškega okraja. Nato prepusti besedo g. društvenemu tajniku.

Ciril Metod Vuga se v živih besedah spominja dogodkov preteklega leta, prav posebno zadnjih borb dopolnilne volitve v deželni zbor. Takaj so naši možje v zamotanih razmerah naše politike vdrugič pokazali svojo odločnost in vzšli tudi s tega bojišča kot zmagovalci. Slava njih kat.-nar. odločnosti! Katoliško politično društvo v Kobaridu ki je ravno v zadnjih deželnozborskih volitvah razvilo svoje mlado a čilo življenje, stoji danes prav trdno in je važen faktor, s katerim mora računati liberalna stranka in s katerim se je precej ob njegovem nastopu uračunila. Da je stališče kat. narodne stranke na Kobarškem čim dalje trdnjše, so pokazali ravno zadnji društveni shodi, ki so bili zmagovalni pojavi katoliške zavesti.

Društvo si je do mala v vseh krajih kob. okraja priborilo večino, njegova naloga ostane, da si to večino ohrani in utrdi.

V gojenje in ohranjanje kat.-nar. zavesti naših mož in mladeničev, se je lani v Kobaridu zasnovovalo "Katoliško podporno in izobraževalno društvo", ki danes vrlo dobro uspeva. To je bil liberlacem nov povod napadanja kat. stvari v Kobaridu. In da bi to društvo, ki ima širši delokrog, oslabili, so v kobarški okolici začeli ustanavljati liberalna bralna društva. Tako društvo so ustanovili in danes še stoji na Iderskem. V njih se beró najstrupenejši slovanski časniki kot "Soča", "Primorec", "Slovenski Narod", "Rodoljub", ki morejo v našem ljudstvu le zastrupiti najblažja čustva vere in pravosti. Govornik obžaluje, da so se snovateli tega društva našli med našim ljudstvom in pravi o njih: "to niso naši možje, to niso slovenski rodoljubi!" Sicer se pa mi takih pojavov ne plašimo, ker to niso nikake politične trdnjave, ob katerih bi se naše delo razbilo, ampak to so le politični "štanti", ki jih bo prvi veter s seboj vzel!

G. govornik nato toplo priporoča zbranim zborovalcem, naj pridno naročijo in bero katoliške časnike, nobena hiša bi ne smela biti brez dobrega katoliškega časopisa.

Je pa tudi treba, pravi govornik dalje, da vedno čujemo, da smo vedno na straži. Če tudi zdaj med nami ne hrumi grom volivnih bojev, ne udajmo se miru in brezskrbnosti, ker nasprotnik neprestano skrivaj preži na naše delo in je skuša spodkopati. Zato čujmo in varujmo svojo posest! Bodimo med seboj edini, podpirajmo prizanesljivo drug drugega, da nasprotnik ne zaseka svojih moralnih pušč med naše vrste.

Z odobravanjem so spremljali tajnikov govor.

K sklepu si ne more govornik kaj, da bi se ne spomnil visokega slavljenca v Rimu, sv. Očeta Leona XIII., ki je te dni zaključil 25 letnico svojega modrega

vladanja. Zato pozove zbrane zborovalce, da se tudi oni pridružijo nebrojnim trumam častilcev Kristusovega namestnika in predlaga, da se z občnega zbora pošlje v Rim Leonu XIII. udanostna izjava nemojane zvestobe in ljubezni. Z gromovitimi trikratnimi žvioklici so sprejeli zborovalci predlog.

Pri volitvi odbora so se nato zborovalci enoglasno izrekli za prejšnji odbor.

In z ognjem novega navdušenja so se razšli na svoje domove, goječ v svojih srcih trdne upe novih prihodnjih zmag. Živeli zavedni možje kobarškega političnega okraja!

Politični pregled.

Državni zbor. — V torek je pričela poslanska zbornica s prvim čitanjem nagodbenih zakonskih načrtov. Oglasilo se je za in proti vse polno govornikov, zbornica pa je vedno skoro popolnoma prazna. V sredo je govoril ministerski predsednik, in dokazoval potrebo, da se nagodba sprejme. Razprava se nadaljuje ob prav malem zanimanju poslancev. Posl. Povše je v daljšem govoru našteval in dokazoval one hibe in nedostatke v nagodbi, s katerimi zastopniki poljedelstva nikakor ne morejo biti zadovoljni. V soboto so se nagodbeni predlogi izročili odseku.

Nemiri v Budimpešti. — Povodom obletnice smrti Košutove je demonstriralo v petek nad tisoč vseučiliščnikov. Raz vseučilišča so razvili črno zastavo in prisilili so profesorje, da so ustavili predavanje. Naposled je prišlo do spopada s policijo, katero so ometavali s kamenjem. Stražniki so šli naposled nad dijakke z golimi sabljami. Več policistov in 17 dijakov je težko ranjenih.

Nemiri na Portugalskem. — Na Portugalskem se nahaja državna uprava v jako slabih rokah. Zato so pa državne blagajne prazne. Da bi se napolnile, začela je vlada strašno navijati davčni vijak. Zaradi tega je pa prišlo v mestu Coimbra do hudih izgrezov, ki so podobni bolj revoluciji nego izgreodom. Davčni nadzorniki morali so bežati iz mesta, drugače bi jih razburjeno ljudstvo ubilo. Mej nemiri, ki so trajali 4 dni, je bilo ubitih 8 oseb in mnogo ranjenih je bilo tudi več vojakov, ki so prišli iz vseh krajev mirit nezadovoljne elemente.

Framazonska zmaga v francoski zbornici. — Zbornica je namreč s 300 proti 257 glasovom sprejela predlog komisije, da se odreče avtorizacija (dovoljenje za delovanje v Franciji) vsem kongregacijam, ki se pečajo s poukom. Tako so framazoni v ime svobode izvršili največje nasilstvo. V nobeni deželi na svetu ne prepovedujejo katoličanom, da ne bi smeli pošiljati otrok v verske šole niti na Angleškem, in v svobodni, napredni Ameriki. V katoliški Franciji pa katoliški stariši ne smejo svojih otrok pošiljati v katoliške šole.

Dopisi.

Iz Podsobotina. — Mala je sicer Podsobotinska duhovnja, ali gorečnost za čast božjo je v njej velika. Kdor je bil pred 13. leti v cerkvi sv. Miklavža Podsobotinoma, a bi sedaj zopet stopil v njo, bi je gotovo ne spoznal več, ker je od znotraj vsa prenovljena. Dobila je namreč v tem času nov umetno izdelan nastavek nad velikim oltarjem iz finega kararskega marmorja v vrednosti 5600 Kr. Vse to je delo g. Biteznika, kamnoseka v Gorici. Nadalje je dobila cerkev novo spovednico, umetno delo g. Val. Kofola, mizarsk. mojstra v Kanalu za 200 Kr.; orglje, sicer iz druge roke, za to cerkev pa prav dobre, ter prenovljeni kor, vse skupaj za 800 Kr. Dne 19. marca pa smo na stranski oltar postavili nov krasen kip Marije nebeške kraljice. Kip je izdelal Kr. Mahlknecht v Grödenau na Tirolskem ter stane 250 K. Že par dni poprej je slovesno pritrkovanje zvonov in streljanje naznanjalo ljudstvu daleč na okrog, da v Podsobotinu se bode obhajala posebna slovesnost. Na praznik sv. Jožefa popoldne smo novi kip slovesno blagoslovili in prenesli v cerkev. Od blizo in daleč je verno ljudstvo privrelo v Podsobotin, da je prisostvovalo tej redki slovesnosti. Vrli fantje Podsobotinski napravili so dva slavloloka pred vikarijščem in pred cerkvijo; zastave so vibrale raz stolpa in visokih drogov in tudi hiše so bile slovesno okinčane. Ob tretji uri je pred vikarijščem kar mrgolelo vernega ljudstva. Kar prinese prav lepo

oblečene, vrle Podsobotinske žene na z cveticami okrašeni nosilnici kip "Kraljice nebes in zemlje" iz vikarijšča in ga postavijo v za to napravljeni šotor. Č. g. vikar o. kapucinov Otokar Cijan, naš vrli domačin iz Vrtojbe, je kip slovesno blagoslovil. Naš še mladi, pa dobro izurjeni cerkveni pevski zbor zapoje lepo pesem: "Pozdravljam Te nebes kraljica" žene vzdignejo Marijin kip, in spreved se začne počasi pomikati med petjem, pritrkovanjem zvonov in streljanjem skozi vas v cerkev. Postavili so kip na stranski oltar. Zdaj stopi pred. pater k oltarju ter prav po domače in navdušeno proslavlja Marijo in vernim poslušalcem podaja zlato nauke za življenje, smrt in in večnost. Mnogotero oko se je solzilo. In Marija, naša mati, se je gotovo v nebesih radovala in z veseljem gledala na svoje častilce, ter jih blagoslavljala.

Srčna zahvala bodi izražena vsem, ki so k tej sijajni slovesnosti pripomogli. Zahvala najprej vsem Podsobotinskim občanarjem, ki so denar za ta prelepi kip radodarno zložili, ter za dostojno slovesnost toliko žrtvovali. Na to zahvala vsem od blizo in daleč, ki so se dragovoljno potrudili, da so slovesnost povečkali. Pred. patru pa Vsemogočni povrni njegov trud.

Iz hribov. — (Duhovnik-učitelj za silo). V dopisu "z dežele" v "Soči" št. 20 očita nekdo duhovnikom, ki so ob enem učitelji za silo, da zato ne dosežejo uspehov "ker nimate potrebne strokovne izobrazbe in dobre volje".

Poglejmo postavo od 2. maja 1883 drž. zak. št. 62. Tam se glasi § 29. "V izobraževališčih za učitelje se uči vera, odgojstvo (pedagogika), učni jezik, zemljepis, zgodovina in nauk o ustavi domovine, matematika in geometrijsko črtanje, prirodoznanje, prirodoznanje; nauk o kmetovanju s posebnim ozirom na razmerje tal (zemlje) v domači deželi, lepopisje, risanje ali črtanje s prosto roko, muzika s posebnim ozirom na cerkveno muziko, telovadba — "Od naštetih predmetov se niso učili duhovniki na gimnaziji jedino "nauk o kmetovanju" in "risanje." Da je nauk o kmetijstvu jako važen predmet za naše kmečko ljudstvo, kdo tega ne vé. Ali imajo v resnici naši kmetje od učiteljev, ki so se učili kmetijstva, posebnih koristij? — Kdo mi da točen odgovor na to vprašanje? — Kaj pravi vsakdanja izkušnja? — In duhovniki, ali so morda v kmetijstvu popolni nevedneži, ker se niso učili tega predmeta? Ako hočemo biti odkritosrčni in pravični, moramo radi ali neradi pripoznati resnico, da imamo prav veliko duhovnikov, ki se svojimi dolgoletnimi izkušnjami, daleč daleč nadkričujejo "strokovno izobražene" učitelje. Celo stari gospodje so z veseljem segali po sadožih in si prizadevali dobiti najnovejše vrste jabolk in hrušk, kar nekateri vrli pri župniščih o tem spričujejo. Spominjam se prav dobro, kako je pred par leti "Soča" bičala nekatere učitelje, ker so imeli povsem zanemarjene šolske vrte. Od teh imajo naši kmetje presneto malo dobička. Na prste lahko štejemo one učitelje v tolm. okraju ki "nauk o kmetijstvu" praktično in z uspehi izvajajo. Kolikor je dopisniku znano, le par učiteljev imamo, ki z veseljem delajo na to, da bi v kmetijstvu res napredovali. Pri večini vidimo skrajno mrzloto in nebržnost za napredno kmetijstvo. Pač pa napredujejo v zabavljanju čez f... Pa — pustimo, da ne pridrvi iz učiteljskih krogov ploha na nas.

Duhovniki v hribih nimajo posebne prilike v veliki meri se pečati z naprednim kmetijstvom, ker z večine imajo malo zemljišč. V svojih vrlih pa se prizadevajo vse urediti po pravilih naprednega kmetijstva, dasi na gimnaziji ni predmet "nauk o kmetijstvu."

Nekoliko drugače je menda v vinorodnih deželah. Dasi ne poznamo teh krajev, vendar od daleč slišimo, da imajo duhovniki vzorne vinograde in nič ne zaostajajo za najboljšimi naprednimi kmetovalci. Poznamo duhovnike, ki so prinesli nekoliko stotakov iz hribov, in so vse zabili v nove nasade, dasi niso "strokovno izobraženi" v kmetijstvu. Torej — ne se bahati, da smo se učili na izobraževališčih kmetijstva, v praksi pa nikoder ni nič. Brati knjige o kmetijstvu in praktično izvajati, to je glavna stvar. In to delajo duhovniki.

Kar se tiče risanja, o tem ni vredno da sploh kako zinemo. Zunanji uspehov pri ljudski šoli na Tolminskem ne vidimo. Ako pa mi kdo pokaže uspehe pri

pomočnikih naših mojstrov, tedaj vse prekličem.

Cerkno. — V sredo 18. t. m. smo spremili k večnemu počitku bivšega dolgotnega župana Petra Podobnika. — Udeležba pri pogrebu je poknzala, da je blagi pokojnik užival osebno splošno spoštovanje. Pogreba se je udeležilo korporativno tudi napredno "Bralno društvo", ki je nekaj dobrega napravilo tudi stem, da je dalo nekterim svojim članom povod pogledati zopet enkrat v cerkev, katero drugače le od zunaj poznajo.

Komaj je minulo osem dni, pa smo že morali Cerkljani žalovati na grobu. Dne 21. t. m. je umrl v hiralnici v Spodnji Idriji Gašper Eržen, ki je mnogo let opravljal službo tajnika. Pokojnik je bil tajnik pri ranjkemu županu, o katerem smo ravno poročali, pri njegovem nasledniku g. I. Tušarju in pri sedanjem županstvu. Neozdravljiva bolezen ga je dolgo časa mučila, dokler se ga Bog ni vsmilil ter poklical k sebi. Pogreb, ki se je vršil v Spodnji Idriji, je bil dokaj slovesen. Udeležilo se ga je županstvo z županom na čelu ter tudi drugi Cerkljani. Pevci so mu tudi skazali zadnjo čast s tem, da so zapeli tri ganljive žalostinke na dvorišču hiše žalosti, v cerkvi, kjer so tudi peli pri maši zadošnici, in pa na grobu. Sveti mu večna luč!

Še nekaj! Najnovejša napredna cerkljanska himna:

Živjo doktor Tuma,
Tuma, Tuma, Tuma,
Živio naša stranka
Živio naša kri!

Zložil in pristo po melodiji: "Kje je tista muha" uglasbil T. J. .... v.

K tej pristavimo še hot nadajevanje:

Živjo Cenc in Tone,
Živi tudi Blažko,
Bili ste junaško
Venčar se zastonj.

Nič vam ne pomaga
Vaš vrtnar napredni
Nič vam ne pomaga
Hrabra vaša kri.

Št. Viška gora. — Bral sem v "Prim. Listu" zadnji dopis z Gore in pritrčiti moram dopisniku v vsem, samo ne v eni reči. Dopisnik želi, da bi skladatelja Laharnarja vpregli v županski jarem gorski. Jaz sem proti temu, in sicer radi tega, ker bi se Laharnar kot župan moral popolnoma odreči skladateljstvu. In to bi bila škoda, ki ne bi zadevala toliko Gore same, ampak tem bolj slovensko glasbo —

"Gorjani bodo iskali moža, ki jih bo rešil" — rekel je mož, ki je še pred malo leti šest dnij in šest nočij popravljal sedanjemu županu zmedene občinske račune. Te besede so pomeljive, in Gorjani bodo res morali iskati moža, ako bodo hoteli svoje občinsko gospodarstvo imeti vrejeno in v pravem pomenu napredno. — Kdor bo s čistim namenom prevzel na Gori županstvo, imel bo dela čez glavo, ker kidati bo moral gnoj, ki so ga nanese skupaj desetletja staro koptnega občinskega gospodarstva. — Bili so časi, ko je bil župan bog, pred katerim so se tresle v občini vse hlače. In v onih žalostnih časih so župani delali in zanemarjali skoraj, kar so hoteli. — Od cerkljanskega cestnega odbora dobival je n. pr. naš župan podpore, vporabil jih je pa za Prapetno, ki spada pod cestni odbor tolminski. V osemnajstih letih svojega odborništva dobil je komaj toliko, da bi prišlo povprečno na vsako leto kakih 80 goldinarjev. V vseh teh letih je občina Police redno plačevala doklade, a dobila ni niti vinarja. Ko je pa župan čutil, da ga bodo izbaenili iz cestnega odbora, hotel je naenkrat pridobiti Gorjanom 30 000 goldinarjev — z jezikom! — Poličanom bo pa sedaj vsakemu posebej vodo kar v usta napeljal, da jim ne bo treba drugega nego požirati. — Častitamo!

Da se prepotrebne ceste v Vrhnj nadaljuje, zakrivil je sedanj župan, ki je pristojni oblasti krivo sporačil, da se nič ni naredilo pri tej poti. Hotel je pa potem to podtakniti svojemu sorodniku z Vrha. — Ko se je delala pot skozi Tilnik, zadrževal je po eni strani danjemu županu, da je ta pot občinska in da se zato lahko primora vse občinarje k robotam; po drugi strani pa je nagovarjal Poljane, naj delajo lastno pot na Krepak. — Pri izdelovanju poti skozi Tilnik je imel sam svoj načrt, to je: imel ni nobenega. — Letos je se-

zidal „škarpi“, drugo leto jo je pa zopet posul in zidal novo. —

O mlekarstvu imamo še veliko lepega povedati, toda o tem izpregovorimo natančneje ob drugi priliki. — Županova zasluga je tudi, da je naša cerkev tako zanemarjena in zapuščena, da se nam ljudje v sosednjih manjših duhovnijah očitno posmehujejo radi tega. O zaslugah ki jih ima naša cerkev „agent v zelenih komašnjah“. Vogrič, ne bomo molčali. Mu vže ob priložnosti „fajfo spucamo“, da bo vedel, komu se ima zahvaliti, da mu ni vže davno boben pel pod oknice. — Pred štirimi ali petimi leti je Gora slovela radi lepega petja ter prave proboje in naprednosti; a kam smo prišli sedaj? — Kak sramoten korak nazaj! — In kdo je tega kriv? Eden, — in ta je v dolenjem koncu vasi. — In ta hoče na vsak način še nadalje imeti županstvo v rokah; hoče to, ker se boji — luči — — Iz povedanega lahko vsak razvidi, da tudi na Gori ni vse zlato, kar se sveti. Zato povdarim še enkrat: žetletni ni, da bi naš skladatelj Laharnar odložil miloglasno liro ter si oprtil gnojni koš gorskega županstva. — „Gorjani bodo iskali moža, ki jih bo rešil!“ — Gorjan.

Novice.

Obletnica smrti in prenos zemeljskih ostankov pok. kardinala dr. Missla na Sv. Gori. — V torek je minulo leto dni, kar je neizprosna smrt ugrabila nepozabnega nadpastirja naše nadškofije. V kapelici sv. Mihaela priredili so novo grobnico za pok. kardinala. Ravno na obletnico so prenesli njegove zemeljske ostatke v njo. Ob 9. uri vzeli so krsto iz stare frančiškanske grobnice ter jo sredi cerkve postavili na mrtvaški oder. Ob 10. uri daroval je prevzvišeni knez nadškof slovesno sv. mašo - zadušnico ter opravil mrtvaške molitve za pokojnega svojega prednika. Pri sv. maši je izborno pel pevski zbor frančiškanskih klerikov pod vodstvom č. g. p. Aleksandra. Po končanih molitvah so vzdignili krsto ter jo v sprevodu prenesli v novo grobnico. Prevz. knez nadškof je blagoslovil grobnico, v katero so nato spustili krsto. K tej žalni slovesnosti je prihitelo precej vernega ljudstva iz Gorice in bližnje okolice. Poleg knezo-nadškofa so prihiteli na Sv. Goro mil. stolni prošt, kanonika Wolf in Kodermač, čast. kanonika Alpi in Trevisan, zastopniki kapucinov, jezuitov in usmiljenih bratov ter okoli 30 duhovnikov. Prihitiel je celo tudi č. g. Gnezda z daljnega Vojškega na Kranjskem. Solkansko občino, v katero okoliš spada Sv. Gora, je zastopal g. župan A. Mozetič.

Priprosta plošča pokriva grobnico. Priprost napis: „Iacobus cardinalis Missa“ pa kaže romarjem mesto, kjer čakajo vstajenja ostanki moža, kojega spomin ne zamre v sreih hvaležnih katoliških Slovencev.

Prevzvišeni škof poreški msgr. dr. Ivan Flapp je imenovan tajnim svetnikom. Isto čast je presvetli cesar podelil tudi škofu linškemu dr. Doppelbauer-u.

Nevarno obolel je pred par tedni č. g. Anton Batagelj, vikar Vedrijanu in sicer na pljučnici vsled influence. Pljučnica se je dobro zazdravila, a oglašila se je stara njegova želodčna bolezen in sicer tako trdovratno, da mora iskati pomoči pri usmiljenih bratih v Gorici. — Priporočila se tovarišem in sibratom v pobožen „memento“.

Ravnatelj goriške gimnazije Gross je umirovljen na lastno prošnjo. Tem povodom mu je podeljen naslov vladnega svetovalca.

Umrli je v Gorici v sredo zvečer ob 8 1/2 nagle smrti v 84. letu svoje dobe g. Josip Kavčič, c. kr. notar. Ta vest je bolešno presenetila vse njegove ožje znanke, ki so ga, čeravno v visoki starosti, še isti dan videli možko korokati po mestu in katerim je bilo znano, da se je še isti dan, kakor navadno mudil v svoji pisarni. Pokojnik je namreč ob navadni uri večerjal s svojo družino doma in ga je, kar pri mizi zadela kap, tako, da je po kratkih trenutkih izdahnul svojo dušo. Pokojnik je bil rojen na Razdrtem ter je potekel iz znane in imovite družine Kavčičeve. Po dokončanih pravnih študijah, vstopil je v državno službo in je na zadnje služboval kot sodni pristav v Ajdovščini. Kot navdušen Slovan, česar ni nikdar in nikomur prikrival, imel je kot c. kr. uradnik vse polno sitnostij z raz-

nimi svojimi predstojniki, ki so bili skoraj izključno sami nemški birokrati, kateri bi radi v žlici vodi utopili vsakega, ki je menil, da so Slovenci tudi ljudje, in da imajo oni po božji in človeški postavi ravno iste pravice, bodi si pa v jezikovnem ali pa tudi v vsakem drugem pogledu. Teh in enakih nazorov pa ni pokojnik, kakor smo že zgoraj omenili, nikdar in nikomur prikrival in za to je imel tudi med našimi birokrati in tudi domačimi klečeplazi vse polno nasprotnikov. Zato pa je prišlo do tega, da je šel v pokoj ter se nastanil okoli l. 1871 v Komnu kot notar, kjer je ostal do l. 1887, dokler ni bilo ustanovljeno v Gorici mesto slovenskega notarja, katero je bilo podeljeno pokojniku. Pokojni notar Josip Kavčič, bil je na Goriškem jeden izmed prvih, ki so orali ledino na polju slovenskega uradovanja in dopisovanja s c. kr. uradi. Da je moral tudi zaradi tega preživeti marsikatero grenko uro, in da so se mu posebno iz začetka delale vsakovrstne sitnosti, tega nam ni treba pač posebno poudarjati. Za vse to pa se ni pokojnik prav čisto nič zmenil, marveč je neomahljivo in odločno vedno in povsod stal na svojem stališču, do konca svojega življenja. Bodi mu zaradi tega med goriškimi Slovenci ohranjen v znak hvaležnosti trajni spomin in naj med nami mirno počiva.

Vprizoritev „Pepelke“ na korist družbe sv. Cirila in Metoda je sijajno vspela. Petje solistinjakor celega zbora je bilo resizborno, kar je dokazalo burno ploskanje. Pevovodja g. Mercina more biti res ponosen na svoje pevke. Tudi žive podobe so bile krasne. Vžili smo v nedeljo v goriški čitalnici zopet večer, kakršnih si želimo obilo. Udeležba je bila prav številna. Dvorana je bila napolnjena. Upamo, da je tudi ženska podružnica ravno tako zadovoljna s gmotnim uspehom, kakor smo bili mi s duševnim vžitkom. Čast vrlomu g. pevovodji, hvala zavedni podružnici na prekrasni zabavi.

Za „Slov. sirotišče v Gorici“ oziroma za „kat. društvo detoljubov“ so darovali: P. n. M. A 2 K, N. N. 1 K, N. N. 50 v, Anton Šinigoj 1 K.

Za „Alojzljivišče“ je prišlo naše upravnništvo 5 K, katere je poslal č. g. Anton Bratina, vikar v Doberdolu.

Nova iznajdba Andrejca v Gosposki ulici. — Ta poštenjak odkril je čudečemu se svetu svojo najnovejšo iznajdbo, da je „duhovnik prav tako človek, kakor drugi“, da je „krav pod kožo“ in „greši, kakor drugi zemljani“. Tega svet popreje seveda ni vedel. Le žal, da se njegova iznajdba ne vjema popolnoma z iznajdbo njegovega vrednega tovariša Malovrha, kateri je iznašel, da so duhovniki lopovi, mnogo slabši od drugih ljudi, katerih tudi psi več nočejo povohati. Pa to je stvar obeh vrednih si kolegov. Pripomnimo samo, da se je nekoč nekdo skliceval, češ, da je bil pri spovedi, in da je dobil odvezo. Tedaj pa je bil menda duhovnik vendar nekaj več, ko navaden lopov. Sicer pa le vzemite patento na vaše iznajdbe, saj vas bodo ravno le-te pokopale.

Nepotrebnaja jeza. — „Edinost“ se hudoje radi naše notice o „Sloveniji“. Mi smo pisali o društvu in ne o posameznih dijakih. Gospodum okoli „Edinosti“ pa priporočamo, da besede „mladeniči v „Sloveniji“ so — naši“ uveljavijo tudi glede kat. draštvi „Danice“ in „Zarje“. Dobro vemo, kaj bi se zgodilo, ako bi se društvu „Zarja“ in „Danica“ obrnili na kak liberalen zavod ter prosili podpore Gospodje nam pač ne morejo zameriti, ako priporočamo v podporo one, ki so nam najbližji. Somišljenikom pa ponovno kličemo: Ne pozabite kat. akademskih draštvi „Danice“ na Dunaju in „Zarje“ v Gradcu.

Sam se je prijavil oblasti. — Tukajšnje okrožno sodišče je izdalo proti nekemu Josipu Berbulu rojenemu v Gorici, a pristojnemu na Ogrsko tiralico, kjer je bil obtožen zaradi goljufije storjene na škodo tukajšnjih trgovcev go-p. Draščeka, Sauniga in Dekleve. Hodil je namreč po deželi in ponujal in prodajal šivalne stroje v imenu omenjenih trgovcev, a si je pridržal denar, katerega je dobil, za se. Berbulu iskalo je tudi zaradi goljufije rovinjsko okrožno sodišče in tudi puljska sodnija. Berbul je obhobil baje že pol sveta. Bil je po celi Evropi, v Aziji in v Ameriki. Konečno pa je prišel na Reko, ker je moral iti zaradi bolezni v bolnišnico. Ko je pa okreval, je prišel v Gorico ter se predstavil tukajšnjemu okrajnemu glavarstvu.

Obletnica bitke pri Novari. — V pond. je tukajšnji pešpolk praznoval obletnico bitke pri Novari, ki se je vršila 23. marca l. 1849, in katere se je udeležil tudi omenjeni pešpolk.

Z drugega nadstropja hiše št. 13 v ulici pod Kostanjevico je padla triletna Marija Prinčič. Med tem ko je mati opravljala hišna opravila, zlezal je otrok na okno in se prekucnil na ulico. Poklicani zdravnik ni našel ne njej nikakih vnanjih poškodb.

Pazite na otroke. — Dve deklici, hčerki nekega Volca, uslužbenca pri vodstvu za zgradbo železnice v Böckmanovi vili, ste se igrali v parku. Ena je našla užigalice in zažgala neko trsičje. Starejša je hotela gasiti, a pri tem se je oženj prijel njene obleke. Silno opečeno prenesli so v bolnišnico.

Ogenj. — Od četrtka na petek po noči je uničil požar hlev in jeden voz izvoščeku Alojziju Kumarju, stanujočemu na Cingrofu v ulici Coronini št. 4.

Nesreča. — Kmet Štefan F. iz Kojškega delal je nad nekim potokom. Nesreča je hotela, da se mu je spodrsnilo in padel je 3 m globoko v potok. Poškodovan se je pri ti priliki tako močno da so ga morali peljati v tukajšnjo bolnišnico.

Bodite previdni pred laškimi delavci. — V bližini goriškega mestnega pokopališča se nahaja opekarna, v kateri delajo navadno izključno delavci iz sosedne blažene dežele. O teh delavcih čuli smo posebno iz ust sosednih krčmarjev razne pritožbe. Ti ljudje so namreč pogostoma jako predrzni in skrajno nadležni. Poleg tega pa izginajo večkrat kar čez noč in zapustijo pri naših krčmarjih neprijetne spominke. Tako je n. pr. izginil te dni neki Miklavž Zuchiatli iz Št. Vida videmskega, ter je odnesel neki Mariji Komel z Grčine pri kateri je bil na stanovanju 60 K.

Pretep. — V Komelovi gostilni na Grčini so se stepli v nedeljo nekateri laški delavci. 19-letni mladenič iz Čedad je bil precej ranjen, ter je moral takoj se podati v bolnišnico.

Konsumno društvo, ustanove delavci v Podgori.

Čepovanci pozor! — Iz Čepovana se nam poroča: Goriški magistrat pošilja sedaj neprenehoma komisije v Čepovan, da bi vdobili za mesto čepovansko vodo. Zmislili so si zvit način. Kupiti želijo namreč ves svet, kjer so studenci in potem bodo rekli voda je na našem svetu, ali pa bodo iskaje nove studence kopali tako globoko, da ne bodo mogli tekati skozi vas niti sedanji vodotoki. Čepovanci, ne prodajajte ne vode, ne sveta. Ako izgubite vodo v sedanji množini, izgubili boste krasoto svoje doline. Rod za rodom vas bo preklinjal. Ako prodaste svet, zapledete se lahko z magistratom glede vode v neprijetne pravde. Saj dobi magistrat lahko dobre pitne vode še vedno več v Kronbergu, pa tudi na Vipavskem. Ne poslušajte takih ljudi, ki nič ne razumejo prihodnosti, a Vam mnogo lahko škodujejo.

Napad. — V četrtek zvečer so napadli v Renčah nekateri mladeniči nekega Franceta Hadnika, ko je hotel iti iz krčme. Pretepli so ga tako hudo, da so ga morali prepeljati v tukajšnjo bolnišnico. Hadnik je izpovedal, da sta bila med napadalci tudi Ernest Vovk in Avgust Arčon.

Mrtvega v vodi našli. — V ponedeljek zjutraj 16. t. m. so našli mrtvega delavca v Bači Podbrdom, po rodu Čeba, kateri je v noči od nedelje do ponedeljka po nesreči v vodo padel ali pa bil pahnjen. Na čelu in na glavi je bil hudo ranjen. Po Podbrdu vse mrgoli delavcev, a za javno razsvetljavo ni prav nič poskrbljeno. Slavno grahovsko županstvo, ki ne ljubi teme, naj tudi v Podbrdu prežene močno temo.

Najden zaklad. — Ko so gradili cesto od Bače na Knežo, porušili so morali polovico neke kmetske hiše. Pod enim oknom našli so 2 kg in 82 dg starega srebrnega denarja zazidanega. Bli so tolarji, goldinarji, stare dvajsetice, šmarne petice od l. 1733—1824.

V Tolminu osnovalo se je društvo, katero otvori te dni tovarno za izdelovanje sodovke in vse v to stroko spadajoče izdelke. Tovarna bo opremljena z najnovejšimi stroji in izdelki bodo najboljše. Da bodo odjemalci točneje postreženi, ustanovijo se v večjih krajih zaloge. — Tovarna sodovke g. Gabrijel Devetak-a ostane v Kobaridu.

V Pliskovici na Krasu je umrl poseznik Alojzij Žerjal na pljučnici. Pokojnik je bil vrl in vnet cerkveni pevec. Marljivost, z katero se je udeleževal pevskih vaj, je bila v zgled in spodbudo drugim pevcem. Bog mu povrni njegov trud za čast božjo.

Tatvina v cerkvi. — V petek so okradli v Korminu podobno Matero božje, snevši iz nje razne dragocene predmete. Zaprli so dve tuji osebi, ki sta na sumu.

V gradiško ječo so trije topničarji spremili svojega tovariša Ivana Mlakarja z Ljubljane ki je dobil 13 mesecev ječe zato, ker je močno ranil nekega častnika.

Velovažna razsodba v posojilničnih zadevah. — Razne deželne vlade, sosebno primorska, so ovirale delovanje posojilnic s tem, da so prepovedovale izdajati hranilne knjižice na poljubna imena ter jih izplačevati vsakomur, ki se izkaže s knjižico, ne da bi preiskovale legitimacije vzdigovalca. Proti tej odredbi so se pritožile posojilnice Kojško-Šmartno Čepovan in Marežice na upravno sodišče po pravdnem zastopniku „Gospodarske zveze“ dr. Šusteršiču. Upravno sodišče je razpravljalo o tej zadevi dne 9. decembra 1902. Te dni pa so se dostavile zastopniku dr. Šusteršiču tozadevne razsodbe. Upravno sodišče je v vseh treh slučajih razveljavilo dotične odločbe vlade kot nepostavne in izreklo enkrat za vselej javno in točno, da sme vsaka posojilnica svobodno, brez vladnega dovoljenja, izdajati take hranilne knjižice.

S tem je zmagonosno končan boj, katerega so bojevale že od l. 1897 sem osobito posojilnice na Primorskem za svobodno pravico, izdajati hranilne knjižice.

Posebno pa nas veseli, da je to zmago, ki je velepomembna za vse avstrijsko posojilništvo, izbojevala ravno „Gospodarska zveza“.

Tudi v Istri se giblje. — Posojilnica na Volovskem zida „Narodni dom“. Istotako gradi tudi posojilnica v Podgradu svoj lastni „Narodni Dom“. V Hruševici pa dozida poslopje za mlekarstvo. Postavljajo že tudi stroje. Mlekarna v Hrušici je prva, urejena popolnoma moderno.

„Hrvatska straža“, hrvatski znanstveno-filozofičen list. Izšla je prva številka tega lista. Vsebinska je kaj zanimiva. Škof dr. Mahnič je objavil članek: „Zvanje katoliških svetovnjaka v naše doba“, Tudi druge razprave so zanimive in času primerne. Nekaj posebnega je v „Hrvatski straži“ slovensko pismo dr. Kreka, v katerem tolmači Hrvatoma vodilne ideje katoliškega ljudskega gibanja med Slovenci. Naročnina stane 5 K. Naroča se v tiskarni „Kurytka“ na Krku.

Žganje ga je umorilo. — Liter žganja je spil neki Mato Smiljanovič v Brodu na Hrvatskem. Stavil je bil namreč, da spi je liter žganja na en dušek. Ali svojo požrešnost je drago plačal — s svojim življenjem. Čim je izpil, je pal in ni še več dvignil. Po noči je umrl v najhujših mukah. Zaprtil je ženo in tri otročiče. — V Šmihelu na Koroškem je v nekem hlevu po noči umrl delavec Jernej Pušnik. Zvečer je hodil po trgu s steklenico žganja v roki, zjutraj pa so ga našli trdega. Pil je žganje čez mero, in to mu je pripravilo naglo smrt.

Jako pomnožena zaloga:

Molitvene knjige,
najrazličnejše in trepno vezane,
čudovito nizke cene od 30 vin. navzgor,
10 točno plačanih 1 na vrh.

Svete podobe:
najlepše sedanjega časa, neverjetno nizke cene, za 1. sv. obhajilo nad 40 različnih,
100 komadov od 2 K 40 v navzgor,
razne druge 100 kom. od 60 v navzgor,

Pisarniške potrebščine:

po najnižjih konkurenčnih cenah,
uradni papir 250 pol od 2 K navzgor,
pisemski „ 100 „ „ 60 vin. „
zavitki „ 100 „ „ 50 „ „

Rapid nov, jako praktičen peresnik s tinto 3 K.

G. Likar, Gorica, Semenška ulica hiš. štev. 10.

Lekarna Cristofolletti v Gorici

Prave in edne žel. kapljice
z znamko sv. Antona Pado-
vanskega.

(Varstvena znamka)

Zdravilna moč
teh kapljic je ne-
prekosljiva. — Te
kapljice uredijo
redno prebav-
ljanje, če se jih
dvakrat na dan
po jedno žličico
popije. — Okrepé
želodec, storé, da agine v
kratkem času omotica in ži-
votna lenost (mrtvost). Te kup-
ljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih le-
karnah na svetu. Za naročitve
in pošiljkatve pa jedino le v
lekarni

CRISTOFOLETTI
v Gorici.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici
odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja
jubilejne razstave na Dunaju l. 1898.
In v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetlinjo
izvršuje naročila vsakovrstnega peciva,
tudi najfinejšega, za nove maše in godove,
kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in na-
tančno po želji gospodov naročnikov. —
Priporoča se za nje svojim rojakom v
mestu in na deželi najljubnejše.

Viktor Toffoli

v Gorici, via Teatro št. 20
(na stari pošti)

**velika zaloga
oljkega olja**

iz najugodnejših krajev.

Jedilno . . . kr. 40	Corfù . . . kr. 56
„ boljše „ 44	Bari . . . „ 60
dalmatinsko „ 48	Lucca . . . „ 70
istrijansko „ 56	Nizza . . . „ 80

Priporoča se preč. duhovščini
za naročbo olja za cerkv. svetilke.

Zaloga vina!

Na prodaj je belo in črno brsko,
vipavsko, furlansko in istrijansko vino.
— Odpošilja se na vse kraje v sod-
skih od 56 litrov naprej. Po-trežba je
točna.

Se priporoča s spoštovanjem

Jožef Toroš,

Via del Ponte Isonzo h. št. 6.
Gorica.

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,

krojaški mojster v vrtni ulici 26.

Priporoča se sl. občin-
stvu v mestu in na deželi,
posebno č. duhovščini. —
Ima bogato zalogo blaga
vsake vrste in za vsaki stan,
ter opozarja na ravno došlo
sveže pomladansko blago,
lastni izdelek gotovih oblek
in površnih sukenj. Cene
prav solidne!

Naznanilo!

Podpisani krojaški mojster
naznanjam slav. občinstvu, da
sem odprl novo delavnico v
lastni hiši na Kolehah št. 205
pri Kojskem. Izvršujem vsa-
kovrstne obleke ter imam v
zalogi raznega sukna, tkanine in
izgotovljenih srajc.

A. Mavrič, krojač.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semenški
ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov in toči v svoji krčmi prist-
na domača vina ter postreže tudi
z jako ukusnimi jedili. Postrežba in
cene jako solidne.

V odlikovanem fotografskem
ateji-u

Anton Jerkič,

v Gorici,
Gospodarska ulica št. 7
drugo nadstropje

izdelujejo se vsa v fotograf-
sko stroko spadajoča dela v
najmodernejšem štilu in ne-
prekosljivo natančnostjo po
jako zmernih cenah; pripo-
roča se tudi v izdelovanje
krajevnih in drugih ras-
glednic, ki so prisanane kot
najlepše.

Z odličnim spoštovanjem
se priporoča

Ant. Jerkič,
fotograf.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Rašela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberskega in
drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše š vanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinje, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kra-
marje, krošnjarje, prodajalce po sejnih
in trgih ter na deželi.

Podpisani priporoča slavnemu ob-
činstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, raz-
lične moke iz Majdičevega mlinarstva v Kranju,
nadalje ima tudi raznovrstne pijače na
primer: francoski Cognac, pristni
kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, goršice (Senf)
Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove
užigalice. — V zalogi se dobé tudi te-
stenine tvrdke Žnidaršič & Valenčič v
Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko
spadajoče blago. — Postrežba točna in
po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semenški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši)

Anton Breščak

Gorica, gospodarska ulica št. 14,
(blizu lekarnе Gironelli).

Ima v zalogi vsakovrstno po-
hištvo za vsak stan. Oprava po
najmodernejših slogih, posebno za
spalne, jedilne in posetne sobe je po
nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno
in šipo z različnimi okvirji. Belgijska
brušena ogledala vsake velikosti. Raz-
lično pohištvo, kakor: toaletne mize,
različna obešala, preproge za okna
itd. Različne stolice z trsja in celu-
loida, posebno za jedilne sobe. Bla-
zine iz strune, afriške trave, z ži-
mami in platnom na izbiro ter razne
tapetarije. Reči, katere se ne naha-
jajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri
cenikov v najkrajšem času. — Daje
se tudi na obroke, bodisi tedenske
ali mesečne. — Pošilja se tudi izven
Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najlegatnejšo
sobno opravo, na katero se še
posebej opozarja p. n. občinstvo!

„Centralna posojilnica“
v Gorici,

registrirana zadruga z omejeno zavezo,
sprejema hranilne vloge, katere o-
brestuje po 4%, polmesečno;
nevzdržene obresti pripisuje konec leta
h glavnici. Reutni davek plačuje poso-
jilnica sama.

Daje posojila udom na osebni
kredit po 6%, in na vknjižbo po 5%.

Sprejema člane z glavnimi de-
leži po 200 K in z opravnimi
deleži po 2 K.

Otvorja članom tekoče račune,
katere obrestuje po dogovoru. Za nala-
ganje in vračanje so na razpolago po-
ložnice c. kr. poštne hranilnice, tako da
je mogoče poslati denar brez poštne
stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12.
ure zjutraj in ob ponedeljkih in četrčkih
tudi popoldne od 2—4 v ulici Veturini 9.

Teodor Slabanja,
srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

priporoča prečast. duhovščini za
izdelovanje cerkvenih posod in
orodja. Pripravo cerkvenega o-
rodja olajšuje revnim cerkvam
s tem, da daje tudi na obroke.
Obroke si pa preč. p. n. gospod
naročevalec sam lahko določi.

PETER COTIČ

čevljarški mojster

v Gorici, Gospodarska ulica št. 14.
priporoča svojo delavnico.

15%

pod navadno ceno
razprodaja

radi poznega zimskega časa

J. Zornik

Gorica, Gospodarska ulica 7,

vse zimsko blago, kakor n. pr.
krasne volnene šerpe, rute,
podobke, vsakovrstno Jaeger-
perilo, rokavice, nogavice, blu-
se, volno, kožuho, zimsko
čevlje itd. — Nikdo naj ne
samdi te lepe prilike na
ceni nakup!

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini za obilna naročila.

Anton Kuštrin

Gospodarski ulici h. št. 25,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi svojo
trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo:
Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Porto-
rico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfù
istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju
Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3
4, 5. Več vrst riža. Miljaveče prve in
druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1
funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič &
Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe
sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega
mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v
Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih
najmanj po 5 Kg. na vse kraje.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo hiš. št. 11.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement,
stavbne nosilce, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stra-
nišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih
tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja
dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga
stavbenih nosilcev

v Gorici.

Pocinkana žica na vinograde po jako snižanih cenah!

Pozor!

Eno krons nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže
s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za
100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Pozor! Eno krons nagrade!